

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

YUCOM
Komitet pravnika
za ljudska prava

УДРУЖЕЊЕ ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА
И ЗАМЕНИКА ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА СРБИЈЕ

SPORAZUMI JAVNOG TUŽIOCA I OKRIVLJENOG/ OSUĐENOG

**OTVORENA
VRATA
PRAVOSUĐA**

Izdavač

Komitet pravnik za ljudska prava – YUCOM

Kneza Miloša 4, 11103 Beograd

www.yucom.org.rs

Za izdavača

dr Katarina Golubović

Priredila

Lidija Komlen Nikolić, javni tužilac Apelacionog javnog tužilaštva u Beogradu
i predsednik predsedništva Udruženja tužilaca Srbije

Saradnik

Momčilo Živadinović, Komitet pravnik za ljudska prava – YUCOM

Priprema i štampa

Dosije studio, Beograd

Tiraž

750 komada

ISBN-978-86-82222-19-4

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

Publikacija „Sporazumi javnog tužioca i okrivljenog/osuđenog“ nastala je kao realizacija aktivnosti Komiteta pravnik za ljudska prava (YUCOM) u okviru projekta „Otvorena vrata pravosuđa“, koji realizuje YUCOM uz podršku Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Stavovi izneti u ovoj publikaciji ne odražavaju nužno stavove Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID) ili Vlade Sjedinjenih Američkih Država.

SPORAZUMI JAVNOG TUŽIOCA

**I OKRIVLJENOG/
OSUĐENOG**

Beograd • 2023

SADRŽAJ

Uvod	7
1. Preduslov za zaključenje sporazuma	8
2. Vrste sporazuma	9
3. Šta predstavlja sporazum između javnog tužioca i okrivljenog/osuđenog?	12
4. Faze zaključenja sporazuma	13
5. Obavezni i fakultativni elementi sporazuma	15
6. Ko odlučuje o sporazumu?	18
7. O čemu treba voditi računa prilikom zaključenja sporazuma?	20
8. Ko ima korist od zaključenog sporazuma?	21

UVOD

Vodič „Sporazumi javnog tužioca i okrivljenog/osuđenog“ prvenstveno je namenjen građanima i građankama kako bi se upoznali sa svojim pravima i obavezama u slučaju da se nađu u situaciji da su izvršili krivično delo, da je pokrenut krivični postupak u kom su dobili status osumnjičenog, okrivljenog ili osuđenog lica, kao i u situaciji kad su im predloženi dokazi iz kojih na nesumnjiv način proizlazi da bi u postupku pred sudom bili oglašeni krivim i da bi im bila izrečena odgovarajuća krivična sankcija.

Vodič je takođe namenjen građanima i građankama koji u krivičnom postupku imaju svojstvo oštećenog lica. Oštećeni su lica čija su lična ili imovinska prava povređena ili ugrožena izvršenjem krivičnog dela. Ukoliko ste lice koje je pretrpelo neku štetu ili ste lično bili povređeni ili ugroženi, imate pravo da budete upoznati s procedurom koju javni tužilac preduzima u cilju pravičnog i efikasnog završetka krivičnog postupka, prilikom čega Vaša prava, kao oštećenog lica, moraju da budu ispoštovana.

Vodič objašnjava način i vrste procedura koje javni tužilac može primeniti u cilju pravičnog, bržeg i jednostavnijeg završetka krivičnog postupka, uz poštovanje Ustavom i zakonom zagarantovanih prava svih učesnika u krivičnom postupku.

1. PREDUSLOV ZA ZAKLJUČENJE SPORAZUMA

Preduslov za primenu instituta zaključenja sporazuma je da je došlo do izvršenja krivičnog dela.

Krivično delo predstavlja radnju koja je u zakonu određena kao kažnjiva. Nikome ne može biti izrečena kazna ili druga sankcija koja nije propisana zakonom.

Lice koje je izvršilo krivično delo dobija u postupku svojstvo okrivljenog lica. Osuđeno lice je ono lice prema kojem je sproveden i pravosnažno okončan sudski postupak u kom je oglašen krivim i kojem je izrečena određena kazna ili krivična sankcija.

2. VRSTE SPORAZUMA

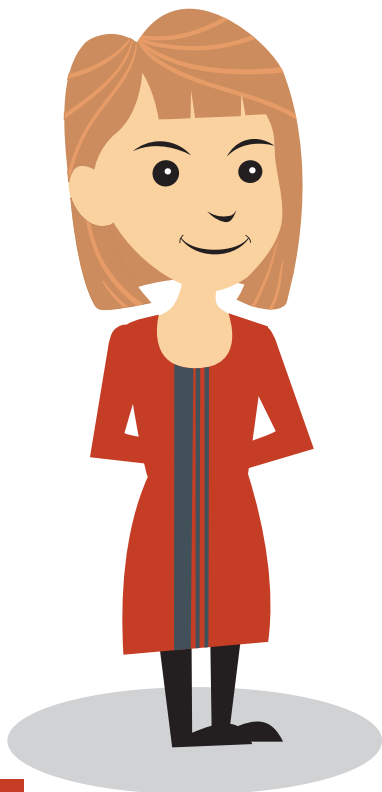

Zakonik o krivičnom postupku propisuje tri vrste sporazuma koje javni tužilac može da zaključi:

- sporazum o priznanju krivičnog dela;
- sporazum o svedočenju okrivljenog;
- sporazum o svedočenju osuđenog.

**MORATE IMATI BRANIOCA
PRILIKOM ZAKLJUČENJA SVE
TRI VRSTE SPORAZUMA.**

- a) Najpoznatiji i najčešće korišćen sporazum je **sporazum o priznanju krivičnog dela**, koji podrazumeva da je učinilac krivičnog dela ili okrivljeni priznao način na koji je izvršio neko krivično delo i vreme kad je to uradio, te da je pokazao volju da plati troškove postupka i da nadoknadi eventualnu štetu oštećenom koju je naneo izvršenjem krivičnog dela.

Okrivljeni može da pristane i na to da mu se oduzme imovinska korist koju je stekao izvršenjem krivičnog dela.

Ukoliko je okrivljeni izvršio više krivičnih dela, sporazumom se može dogovoriti da javni tužilac odustane od krivičnog gonjenja za krivična dela koja nisu obuhvaćena sporazumom, uz prihvatanje različitih obaveza od strane okrivljenog.

Na primer, okrivljeni može da otkloni štetnu posledicu nastalu izvršenjem krivičnog dela ili da nadoknadi pričinjenu štetu tako što će uplatiti određeni novčani iznos u humanitarne i druge javne svrhe. Može se odraditi i određeni društveno-korisni ili humanitarni rad.

Dalje, mogu da se ispune dospele obaveze izdržavanja, da se podvrgne odvikavanju od alkohola ili opojnih droga, da se podvrgne psihosocijalnom tretmanu radi otklanjanja uzroka nasilničkog ponašanja, da izvrši obavezu ustanovljenu pravnosnažnom odlukom suda i tako dalje.

- b) **Sporazum o svedočenju okrivljenog** takođe predstavlja ugovor između javnog tužioca i okrivljenog, koji podrazumeva da ste već priznali izvršenje krivičnog dela, ali da ste takođe spremni da svojim priznanjem pomognete otkrivanju, dokazivanju ili sprečavanju izvršenja težih krivičnih dela, kao što su krivična dela organizovanog kriminala, ubistvo predstavnika najviših državnih organa, terorizam i druga teška krivična dela.
- c) **Sporazum o svedočenju osuđenog** je sličan sporazumu o svedočenju okrivljenog, samo u ovom slučaju lice koje sklapa ugovor s javnim tužiocem i sporazumeva se o nečemu jeste lice koje je već pravnosnažno osuđeno i koje će svojim svedočenjem takođe pomoći otkrivanju, dokazivanju ili sprečavanju najtežih krivičnih dela. Motiv prihvatanja sporazuma je smanjenje već izreknute kazne ili pak oslobođenje od dosuđene kazne. U javnosti je ovakva vrsta sporazuma poznata kao sporazum svedoka saradnika ili osuđenog svedoka saradnika.

U daljem tekstu vodiča najviše će biti reči o sporazumu o priznanju krivičnog dela, jer je on najviše zastupljen u praksi. Procedura zaključenja preostale dve vrste sporazuma je identična. Osnovna razlika je u tome što se potonji sporazumi zaključuju pred Tužilaštvom za organizovani kriminal.

3. ŠTA PREDSTAVLJA SPORAZUM IZMEĐU JAVNOG TUŽIOCA I OKRIVLJENOG/ OSUĐENOG?

Sama reč sporazum ukazuje na to da se radi o dogovoru između javnog tužioca i okrivljenog/osuđenog. O čemu se to dogovaraju javni tužilac i okrivljeni/osuđeni?

Predmet dogovora se **odnosi na bilo koje krivično delo, bez obzira na zaprećenu kaznu zatvora**, gde okrivljeni priznaje da je učinio krivično delo koje je predmet dogovora i dogovara se s javnim tužiocem koja će mu kazna, odnosno krivična sankcija, biti izrečena.

Sporazumom pristajete i da platite troškove postupka. Sporazum između javnog tužioca i okrivljenog/osuđenog predstavlja, narodski rečeno, ugovor između okrivljenog i javnog tužioca, koji je sačinjen u pisanoj formi i mora da sadrži sve zakonom propisane elemente. Ovakvu vrstu ugovora s javnim tužiocem morate da zaključite uz obavezno prisustvo branioca.

4. FAZE ZAKLJUČENJA SPORAZUMA

Da bi se postigao dogovor s javnim tužiocem, postoje određeni koraci koji moraju da se ispoštuju. Faze zaključenja sporazuma su: predlaganje, pregovaranje, zaključenje sporazuma i postupak pred nadležnim sudom.

- a) **Predlaganje** predstavlja fazu u kojoj se izražava spremnost na pregovaranje. Inicijativu za pregovore može uputiti okrivljeni, njegov branilac, kao i sâm javni tužilac. Predlog može da sadrži poziv na pregovore, a može sadržati i samu ponudu, odnosno predlog elemenata sporazuma. Prilikom razmatranja da li će prihvatiti predlog za pregovore, **TUŽILAC JE DUŽAN DA SAVESNO I ODGOVORNO ANALIZIRA KRIVIČNU PRIJAVU, NAREDBU O SPROVOĐENJU ISTRAGE, KAO I OPTUŽNI AKT.**
- b) **Pregovore** obavlja javni tužilac koji postupa u predmetu. Predlog za pregovor može se uputiti usmenim ili pismenim putem u bilo kojoj fazi postupka, sve do zaključenja glavnog pretresa.

Sastavni deo pregovora obuhvata i obaveštavanje oštećenog da postavi i obavesti javnog tužioca o imovinsko-pravnom zahtevu, koji mora da bude sastavni deo pregovora.

Javni tužilac će pozvati lice ovlašćeno za podnošenje imovinsko-pravnog zahteva da ga podnese pre zaključenja sporazuma.

Ukoliko ste oštećeni izvršenjem krivičnog dela, morate da dostavite javnom tužiocu dokaze iz kog razloga postavljate i tražite dosuđenje određenog iznosa.

Ukoliko je moguće, javni tužilac će pre početka pregovora s okrivljenim i njegovim braniocem saslušati oštećenog o imovinsko-pravnom zahtevu.

Prilikom pregovora, ukoliko nemate svog branioca, javni tužilac mora da Vam ga angažuje.

U toku pregovora sačinjava se službena beleška u kojoj mora da se naznači datum, vreme i mesto pregovora, podatak o tome ko je sve prisustvovao pregovoru, kao i razmatranje potencijalne nove ponude i okolnosti za odmeravanje kazne. U ovoj fazi može i da se odustane od daljih pregovora.

- c) **Zaključenje sporazuma** znači da postoji dogovor gde okrivljeni do detalja priznaje šta je uradio i na koji način. Priznanje mora biti potpuno. U ovoj fazi znate o kojoj krivičnoj sankciji ili kazni ste se dogovorili, koliki su troškovi krivičnog postupka, da li ste pristali na to da se od Vas oduzme imovinska korist, kao i na to da nadoknadite štetu oštećenog. Obavezno se sačinjava i izjava kojom se odričete prava na žalbu protiv odluke kojom sud prihvata zaključeni sporazum.

5. OBAVEZNI I FAKULTATIVNI ELEMENTI SPORAZUMA

---

a) Obavezni elementi sporazuma su:

- ▶ *opis krivičnog dela i priznanje okrivljenog* (priznanje mora sadržati detaljan opis krivičnog dela i potpuno priznanje činjenica. Priznanje **ne sme biti delimično, uslovljeno ili nepotpuno**);
- ▶ *krivična sankcija* (saglasnost okrivljenog i javnog tužioca o visini kazne). Javni tužilac je dužan da prilikom sporazuma ima u vidu sva pravila Krivičnog zakonika koja se odnose na odmeravanje kazne (olakšavajuće i otežavajuće okolnosti, oslobođenje od kazne, raniji život okrivljenog, pobude, motive, zdravstveno stanje, porodično stanje...). Kad je u pitanju predlog **novčane kazne, javni tužilac mora da pribavi podatke o imovnom stanju okrivljenog**;
- ▶ *troškovi krivičnog postupka, oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim delom i imovinski pravni zahtev*,

Moraju se odrediti *troškovi krivičnog postupka*. Ukoliko je sporazumom izbegnuto dugotrajno vođenje krivičnog postupka, javni tužilac može ugovoriti s okrivljenim **oslobađanje od troškova krivičnog postupka** ako je on slabog imovnog stanja ili iz drugih opravdanih razloga.

Ukoliko je *pribavljena imovinska korist*, odredba o njenom oduzimanju uneće se u sporazum.

Sporazumom će se odrediti vrsta, iznos, rok i način ostvarenja *imovinsko-pravnog zahteva* ili predvideti da se sporazumom **ne dira u prava oštećenog na ostvarivanje imovinsko-pravnog zahteva. Može se odrediti da okrivljeni u celini ili delimično nadoknadi oštećenom vrednost zahtevanu imovinsko-pravnim zahtevom.**

**PREPORUKA ZA OŠTEĆENE I
PUNOMOĆNIKE OŠTEĆENIH:
od momenta obaveštenja javnog
tužioca o postupku pregovaranja za
zaključenje sporazuma, potrebno
je da pratiti dalji tok predmeta i
da insistiraju da budu obavešteni o
danu zaključivanja sporazuma.**

- ▶ *izjava o odricanju stranaka i branioca od prava na žalbu;*
- ▶ potpis stranaka i branioca.

b) Fakultativne elemente mogu predstavljati:

- *izjava tužioca da će odustati* od krivičnog gonjenja ukoliko je okrivljeni izvršio više krivičnih dela, ako je to celishodno i zarad sklapanja sporazuma. Ukoliko javni tužilac odustane od krivičnog gonjenja, to će biti sastavni deo izjave i biće dostavljen sudu zajedno sa sporazumom;
- primena *uslovljenog oportuniteta*, gde bi se okrivljeni i javni tužilac saglasili da će okrivljeni primeniti jednu od obaveza koju je prihvatio, kao i dogovorili oko početka ispunjavanja tih obaveza, pod uslovom da je moguće započeti s izvršenjem obaveza pre podnošenja sporazuma sudu;
- *Informacija o tome koja će imovina proistekla iz krivičnog dela biti oduzeta od okrivljenog.*

6. KO ODLUČUJE O SPORAZUMU?

O svim zaključenim sporazumima između javnog tužioca i okrivljenog ili osuđenog poslednju reč daje sud, koji proverava da li su se javni tužilac i druga strana dogovorili o svemu na način koji je predviđen zakonom, gde sud proverava sadržinu i sve obaveze i uslove koji su predviđeni. Koji sudija će odlučivati o sporazumu zavisi od faze krivičnog postupka u kojem je sporazum zaključen. Ukoliko je sporazum zaključen pre podizanja optužnog akta, o sporazumu će odlučivati sudija za prethodni postupak. Ukoliko je sporazum zaključen nakon podizanja optužnog akta i u fazi glavnog pretresa, to će biti predsednik veća.

Koje odluke sud može da donese?

Čak i ako ste zaključili sporazum s javnim tužiocem, to ne mora da znači da će ga sud prihvatiti. Sud zakazuje posebno ročište, na koje se pozivaju javni tužilac, branilac i okrivljeni. **Javnost je isključena.**

Odluke koje sud može doneti jesu:

- ▶ **odbacivanje sporazuma** (sporazum ne sadrži obavezne elemente ili okrivljeni nije došao na ročište iako je uredno pozvan);

PROTIV REŠENJA O ODBACIVANJU SPORAZUMA ŽALBA NIJE DOZVOLJENA.

- ▶ rešenje kojim se **odbija sporazum**;

PROTIV REŠENJA O ODBIJANJU SPORAZUMA ŽALBA NIJE DOZVOLJENA.

- ▶ presudu kojom se **sporazum prihvata, a okrivljeni oglašava** krivim. Sudija će na ročištu obavezno pitati okrivljenog da li je svesno i dobrovoljno priznao krivično delo ili krivična dela koja su predmet sporazuma, te da li je svestan svih posledica zaključenog sporazuma. Okrivljeni se posebno upozorava da se zaključenjem sporazuma odriče prava na suđenje i da prihvata ograničenje prava na izjavljivanje žalbe.

PROTIV PRESUDE JE DOZVOLJENA ŽALBA U ROKU OD **OSAM DANA**. RAZLOZI ZA IZJAVLJIVANJE ŽALBE SU OGRANIČENI ZAKONOM. OGRANIČENOST RAZLOGA ZA IZJAVLJIVANJE ŽALBE JE SASTAVNI DEO UPOZORENJA KOJE SUD SAOPŠTAVA OKRIVLJENOM.

7. O ČEMU TREBA VODITI RAČUNA PRILIKOM SKLAPANJA SPORAZUMA?

Pre nego što sklopite sporazum s javnim tužiocem, imate pravo da Vam u transparentnom postupku budu predloženi svi dokazi koji Vas terete. Ne sme biti primenjen bilo koji oblik diskriminacije i pretnje. **Pretnju bi predstavljalo stavljanje u izgled određivanje pritvora. Obavezno je prisustvo branioca prilikom svakog razgovora s javnim tužiocem. To se odnosi i na razgovor s policijskim službenicima.**

Mora biti jasno šta se nudi. Treba posebno obratiti pažnju na ponude za zaključenje sporazuma s javnim tužiocima u situacijama kad ste lišeni slobode. Kad ste lišeni slobode imate posebna prava i imate obavezno pravo na branioca, kome je potrebno da se obratite i zahtevate sve informacije vezane za Vaša prava u krivičnom postupku.

Za više informacija možete pogledajte naš vodič:

„Šta ako sam lišen/a slobode?“.

8. KO IMA KORISTI OD ZAKLJUČIVANJA SPORAZUMA S JAVNIM TUŽIOCEM?

Na prvi pogled, korist mogu da imaju svi koji se pojavljuju u krivičnom postupku, kako javni tužilac tako i okrivljeni, oštećeni, sud, a i društvo u celini.

Okrivljeni u skraćenoj proceduri, ukoliko je tužilac prikupio sve dokaze, prilikom pregovaranja dolazi u poziciju da mu se izrekne blaža kazna, a i smanjuju se troškovi postupka koje bi u svakom slučaju morao da plati po pravosnažnom završetku krivičnog postupka ukoliko bi bio oglašen krivim. Oštećeni, s druge strane, dolazi do brze pravde i ostvarivanja naknade štete dostavljanjem imovinsko-pravnog zahteva, kao i mogućnošću otklanjanja štetnih posledica ukoliko je došlo do njih.

Javni tužilac ima korist tako što je u kratkom vremenskom periodu rešio predmet i štedi resurse za druge predmete. Sud takođe ima koristi sklapanjem sporazuma, jer se krivični postupci u predmetima završavaju na jednom ročištu, tako da se smanjuju troškovi postupka i trošenje resursa suda. S druge strane, sporazumi o svedočenju okrivljenog i sporazumi o svedočenju osuđenog sprečavaju ili omogućavaju rešavanje najtežih krivičnih dela iz oblasti organizovanog kriminala.

Na kraju, sklapanjem sporazuma između javnog tužioca i okrivljenih teži se ka ostvarivanju i Ustavom zajemčenih prava i sloboda, a to su pravo na pravično suđenje i suđenje u razumnom roku.

Lektura i korektura
Teodora Todorić Milićević

Dizajn
Ivana Zoranović

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
343.144

КОМПЕН Николић, Лидија, 1971-

Sporazumi javnog tužioca i okrivljenog /osuđenog / [priredila Lidija Komlen Nikolić ; saradnik Momčilo Živadinović]. - Beograd : Komitet prav- nika za ljudska prava – YUCOM, 2023 (Beograd : Dosije studio). - 21 str. : ilustr. ; 20 x 20 cm "Publikacija... nastala je kao realizacija aktivnosti Kom- iteta pravnika za ljudska prava (YUCOM) u okviru projekta 'Otvorena vrata pravosuđa...' --> kolofon. - Tiraž 750.

ISBN 978-86-82222-19-4

1. Живадиновић, Момчило, 1990- [аутор]
а) Споразум о признању кривице

COBISS.SR-ID 131228937

УДРУЖЕЊЕ ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА
И ЗАМЕНИКА ЈАВНИХ ТУЖИЛАЦА СРБИЈЕ

CHRIS
Mreža Odbora za ljudska prava u Srbiji CHRIS
Network of the Committees for Human Rights in Serbia CHRIS

ДРУШТВО
СУДИЈА
СРБИЈЕ | JUDGES'
ASSOCIATION
OF SERBIA

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

**PARTNERI
SRBIJA**

cepris
Centar za pravosudna istraživanja

Beogradski centar
za ljudska prava

